

om hulp ging, en niet naar Hem, die de Man, en tevens de Heelmeester was voor de bruid, die uit Jacob-Israel gewonnen was. Het oordeel der „geestelijke verlatenheid“ was daarop gevolgd; en het werd eerst opgeheven, toen die bruid kwam wederkeren tot den Heere. Toen werd ze ook genazen, zegt Hosea 6; maar dan charismatisch, in geloof, en dit zeer wonderdadig; immers in het triduum van Gods insuperabele heilskracht (6:2).

Het is, kerkelijk gezien, en dus ook confessioneel gezien, een tijdstip, dat in 1936 de strijd in de gereformeerde kerken is begonnen met een nog al artificieel aandoende oproep om te waken voor het patrimonium van erkenning van de noodzaak van zelfonderzoek; en dat in 1944, niet minder artificieel, een eerste poging om de vrijmaking tegen te staan zich kristalliseerde in een door dr G. M. den Hartogh ontworpen, en door eenige confraters onderteekende oproep, om toch „het werk des Geestes“ „in den mensch“, alsmede dat „zelfonderzoek“ toch niet te laten miskennen; en dat diezelfde menschen thans zich troosten met het gezicht op een voortrekker uit 1886, terwijl ze en passant een dissertatie bejubelen, die het zelfonderzoek voor altijd losmaakt van de normen, die de Schrift daaraan stelt. Wie na zulk een dissertatie nog zeggen durft: a) ik ben het er mee eens, en b) ik pleeg zelfonderzoek; en ik weet, wat dat is; en ik weet ook, welke uitkomst ik ervan noteeren mag in mijn geest, en op Gods tafel leggen mag, dien zeg ik in zijn gezicht: gij raast; en ga nu niet naar een psychotherapeut, doch naar de gereformeerde belijdenis en door haar naar de Schrift toe, „Vaarwel“, dat is een christelijke dienst des Woords, mits expliciet gemaakt in materiele verkondiging van Gods concrete belofte en even concrete bevel.

Nieuwere therapeutische opvattingen, als de hierboven aangeduide, gaan feitelijk uit van de oude leus: kennis is macht, leer de individuen hun ethisch bepaalde doopceel verstaan, en ge kunt de gevangenis van den staat wel sluiten, om het probleem van schuld en zonde en boete te laten blijven zonder beslissing, zonder rechterlijk vonnis. Maar de catechismus van Heidelberg heeft van troost, en van genezing, een andere opvatting: de kennis van den weg, van de „hodos“, in het „eudousthai“, ook die kennis is conditie en bestanddeel van den christelijken troost; maar, gelijk is opgemerkt, elke propositie in het troostelijk syllogisme, ook in het praktisch syllogisme, moet op de openbaring zijn gebouwd.

Op de openbaring.
Mijn „vaarwel“ aan u allen is daarom geen ander dan dit: onderzoek ook in de vacante de Schriften. Staat ge voor vragen, ook aangaande uw begeerte tot het ambt, dat u wenkt, en aangaande de mogelijkheden om tot zijn bediening te komen, en daar in te volharden, neem dan geen ander medicijn dan dat God foederaal u beloften deed, en eischen stelde; en schied een ieder weg, die dit solas goedkoop durft noemen. Goedkoop? De geloofshandeling is een wonderwerk van God, ze is het telkens weer. Uw „catharsis“ (reiniging) zij niet, zoals de psychotherapeuten leeren, zoo iets als de opstijging in eigen kracht, met behulp van een priesterlijken arts, die u uit de wateren van uw complexe pijnen en kwellingen omhoogtrekt, maar ze zij vrucht, en geschenk van die rechtvaardigmaking om niet, welke u betekend en ver-

zegeld is in den heiligen Doop. Bij dat doopvont stond inderdaad een Arts, Heelmeester, die ook Priester was, en is, de Hoogepriester onzer belijdenis. Maar zijn armen trokken u op uit de wateren van den doop, die niet prae-existent was, maar reël, geen archetype, maar een staat en stand van schuld en smet. Hij heeft u begraven door „den doop in den doop“, en opgewekt tot een nieuw leven. En het geloof, niet eens in dit leven, doch in Hem als Levendmaker en levendmakenden geest, dat maakt en houdt gezond.

En anders niets.
Leer die dingen. Wees erin. Zoek ervoor hun concrete expressie. En laat me thans in dezen zin tot u mogen zeggen: vaart wel. Denk aan Johannes en Gajus, en laat u niet verdringen van uw plaats onder aan den voet van Johannes' preekstoel. Niet aan zijn patriarchalen voet, doch aan den voet van aller Johannessen preekstoel vaart men wel, en leert men die zware kunst van: christelijk vaarwel-zeggen, de een tot den ander. Looft Hem, die naar zijn Woord uw krankheiden kent en door zijn Woord ze liefderijk geneest. Looft Hem, hie et nunc, die al onze krankheden op zich nam, en neemt, hie et nunc. Looft Hem, dien Medicijnmeester, die gekomen is, niet om gezonden, doch om zieken te roepen tot — bekeering.

Ik heb gezegd, K. S.

CANDIDAATS-EXAMEN

Geslaagd voor het Candidaats-examen de heer K. Deddens, Spoorkade 7, Kampen.

GEZINSLEVEN

Aangaande mij en mijn huis

„Gij eert uwe zonen meer dan Mij!“

„En er kwam een man Gods tot Eli en zeide tot hem: Zoo zegt de Heere: gij eert uwe zonen meer dan Mij!“

Dat Eli inderdaad zijn beide zonen Hofni en Pinehas meer eerde dan dat hij den Heere eerde — het moge ons vreemd in de ooren klinken, haast ongelooflijk schijnen, toch mogen we het geen ogenblik in twijfel trekken, omdat het een uitspraak, een oordeel, een vonnis is, uitgesproken door den Heere zelf.

Misschien zouden wij het anders, zachter hebben willen beschouwen en beoordeelen — wij hebben er ons bij neer te leggen; hooger beroep is uitgesloten, het staat voor ons vast: in de houding die Eli tegenover zijn zonen innam heeft hij zijn goddelooze zonen meer geëerd dan den Heere zelf.

„Dat is verschrikkelijk!“ roepen wij uit! „Hoe kon een hoogepriester des Heeren tot zulk een gruwel vervallen?“ — vragen we met verbazing! „Waarom komt dat uit?“ — willen wij weten.

En dat te meer, omdat we in de Schrift toch ook lezen, dat hij het met het goddelooze, godonterende, heiligschennende optreden zijner zonen niet eens was; ja, hen waarschuwend vermaande: „Niet (alzo) mijne zonen; want dit is geen goed gerucht, dat ik hoor; gij maakt, dat het volk des Heeren overtreedt. Wan-

neer een mensch tegen een mensch zondigt, zoo zullen de goden (d.i. de overheid, de richters; kanteekening) hem oordeelen, maar wanneer een mensch tegen den Heere zondigt, wie zal voor hem bidden?“

Maar verder dan een afkeurend oordeel kwam het bij Eli niet. Zelfs hen vermanend, zag hij hen niet eens zuur aan. Zijn ziel in hem werd niet ontroerd. Zijn geheele wezen kwam niet tegen hun goddelooze doen in verzet. Er brandde geen vuur van heiligen toorn tegen hunne onheiligheid. Hij keurde af — maar ging dan over tot de orde van den dag en alles ging op den gewonen voet voort.

Hoe anders was het in de dagen van ouds, kort na de uittocht uit Egypte, aan den voet van den berg Sinai. Ja, Eli's voorvader Aäron had uit zwakheid het volk Israël het gouden kalf gegeven, en het volk doen zondigen, al meende het in zijn rondedans om het maaksel hunner handen den Heere, hunnen God te dienen. Maar hoe ontstak daarover de toorn des Heeren! Hoe was de ziel van Mozes gansch ontstoken, als hij merkte wat er gaande was; zóó hevig, dat hij de door God gemaakte tafelen der wet tegen de rots te pletter wierp, en het gouden kalf verbrande en vermaalde, en dan, staande in de poort des legers riep: „Wie den Heere toebehoort, come tot mij!“ En zie, dan komen tot hem al de zonen van Levi; op 's Heeren bevel gordt een ieder van hen zijn zwaard aan; ze gaan door en keeren weder van poort tot poort in het leger, en doden een iegelijk zijn broeder, en zijn vriend en zijn naaste, tot er van het volk vielen op dien dag drie duizend man.

Hoe hebben hier deze zonen van Levi den Heere meer geëerd dan hun broeders, hun vrienden en hun naasten. En de Heere heeft hen uit genade daarvoor rijkelijk beloond door hun dezen bijzonderen zegen te geven, dat zij Hem als priesters zouden mogen dienen.

En wij denken aan Pinehas, Aärons kleinzoon, aan zijn optreden in die donkere dagen van Israëls geschiedenis, toen het volk zich koppelde aan Baäl-Peor; ja, een man uit de kinderen Israëls, Zimri, uit den stam van Simeon, het dorst te bestaan een Midianietische prinses Cozbi voor de oogen van Mozes en van de gansche vergadering tot zijne broeders te brengen, terwijl deze weeneden stonden voor de tent der samenkomst, alzo den Heere tartend — en dat toen deze Pinehas, een priester, dat ziende, opstond uit het midden der vergadering, spontaan een spies in zijn hand nam en hen beiden doorstak. Daarom sprak de Heere: „zie, ik geef hem mijn verbond des vredes en hij zal hebben, en zijn zaad na hem, het verbond des eeuwigen priesterdoms, daarom dat hij voor zijn God geijverd heeft en verzoening gedaan heeft voor de kinderen Israëls“.

Zoo eerde Pinehas, de priester, den Heere meer, dan wien ook.

Maar deze Eli, hoewel hij wist dat zijn beide zonen, zijnde priesters des Heeren, dag aan dag de heiligheid des Heeren ontheiligden, zag lijdelijk toe; hij weerstond hen niet in hun aangezicht; hij ontzegde hun niet den toegang tot het Heilige; hij dreef hen niet uit noch stiet hen metterhaast van daar weg; hij, die gesteld was als een wachter over de heiligheden des Heeren, en ten tekenen daarvoor aan zijn voorhoofd droeg de gouden plaat, met daarin gegrift: „de heilig-

aanstoot te geven, want Timotheüs' vader was een Griek. Over de kwestie van het besnijden van Timotheüs heeft Paulus zeker met de Gemeente van Lystra gesproken, opdat de broeders niet zouden misverstaan waarom Paulus Timotheüs besneed.

We moeten er hier goed op letten, dat Paulus, hoewel die Gemeenten reeds geïnstitueerd waren, toch die Gemeenten niet aan zichzelf overliet op deze gronden:

a. Gij zijt nu zelfstandig, mijn taak is afgelopen.
b. Gij kunt nu zelf wel het Evangelie brengen aan de heidenen rondom u.

Paulus deed zo niet, maar hij bezocht ze en versterkte al die Gemeenten. Het versterken van die Gemeenten hield dit in: niet slechts, dat zij zouden stand houden in de verdrukking, maar ook dat zij hun plicht als christenen zouden kunnen vervullen. Hier blijkt, dat Paulus, hoewel die Gemeenten geïnstitueerd zijn, haar nog helpt te sterken in het vervullen van haar christelijke plichten.

Ook moeten wij ons indenken het feit, dat Timotheüs door Paulus werd aangesteld als zijn helper.

Voordat hij Timotheüs tot zijn helper aanstelde, heeft hij natuurlijk eerst met de Gemeente van Lystra gesproken, want Timotheüs was lid van die Gemeente en iemand die voor haar van groot nut was. Zo heeft hij ongetwijfeld ook gedaan als het zijn andere helpers betrof, die afkomstig waren uit andere Gemeenten (Hand. 20:4).

Uit het feit dus, dat Paulus zijn helpers kreeg uit door hem gestichte Gemeenten, blijkt, dat Paulus met die Gemeenten samenwerkte. En dat betekent ook, dat de „zendende“ Kerk samenwerkte met de Gemeenten, die waren gesticht door haar zendeling.

Verder zullen we er op hebben te letten, dat Paulus' arbeidsterrein niet begrensd werd. Hij mocht overal werken waar een geopende deur voor het Evangelie was. En hij zelf maakte uit waarheen hij voor zijn werk zou reizen.

En hoe lang hij op een plaats zou werken werd ook niet vastgesteld en dat kon ook niet vastgesteld worden, want dat hing ervan af hoe lang het nodig was dat hij op elke plaats werkte. Zo verbleef Paulus b.v. langere tijd te Efeze, omdat het nodig was dat hij daar lang verbleef.

Zo was Paulus dus vrij in het verrichten van zijn taak.

Hij was niet gebonden door een regeling (instructie), die grens en plaats van zijn arbeid vaststelde.

Het is nu duidelijk, dat de Gereformeerde Zending in Oost Soemba ook niet mag begrensd worden, zodat niet alleen maar in Oost Soemba, doch ook in het overige deel van Soemba, en zelfs buiten Soemba gearbeid kan worden. Savoe is b.v. thans zendingsterrein geworden. Want daar is reeds een Gemeente ontstaan, die in verband leeft met de Kerken van Oost Soemba, door de arbeid van broeder Rihibiha, die vroeger op Soemba verbleef en later naar Savoe ging, waar hij bleef wonen.

Doordat hij als christen leefde en ijverig het Evangelie verkondigde, ontstond de huidige Savoesese Gemeente. Op deze wijze is het terrein der zending uitgebreid en kan het Koninkrijk Gods ook nog op andere plaatsen verbreed worden.

Maar als er grenzen getrokken worden kan dat zo niet. Kortom: in de geschiedenis van Paulus' arbeid vinden we dit: hij werkt samen met de Gemeenten, die door hem gesticht zijn, en wat hij voor zijn werk nodig heeft, b.v. helpers, bespreekt hij met de Gemeenten.

Indien alzo de Hollandse Kerken erkennen samen te werken met de Kerken van Oost Soemba in het werk der Zending, dan diene er een regeling (overeenkomst) tot stand te komen, waardoor een predikant, die „uitgezonden“ wordt door de Hollandse Kerken, niet maar een zendeling is van de Hollandse Kerken alleen, maar ook „zendeling“ van de Kerken van Oost Soemba en Savoe.

De nodige dingen, die te maken hebben met het zendingswerk, kunnen door de „uitgezonden“ predikant besproken worden met de inheemse Kerken, zoals de aanstelling, de overplaatsing en het ontslag van goeroe's, het institueren van Gemeente, tuchttoefening enz. En daarvan wordt dan mededeling gedaan aan de Hollandse Kerken, n.l. aan de „zendende“ Kerk.

Naar het inzicht en het gevoelen van de Commissie is zulks niet in strijd met de openbaring van Gods Woord aangaande het Zendingswerk, zoals hierboven uitvoerig is uiteengezet.

VOORGESTELD worde aan de Eerwaarde Vergadering van de Generale Synode der Gereformeerde Kerken in

Nederland, welke zal vergaderen in Kampen, in het jaar 1951:

1. om ongedaan te maken het besluit van de Synode van Amersfoort 1948, waarin gezegd wordt dat het eigenlijke zendingswerk in Oost Soemba beschouwd moet worden als aflopend;
2. om te besluiten, dat van het zendingsterrein de grenzen niet mogen worden vastgesteld;
3. om te besluiten, dat alle zaken die het zendingswerk in Indonesië raken, besproken moeten worden met de Kerken van Oost Soemba en Savoe, alvorens een beslissing dienaangaande te nemen, zo mogelijk, door voor de Kerken van Oost Soemba/Savoe de weg te openen om afgevaardigden te zenden naar de Generale Synode;
4. om te besluiten, dat de Acta van de Generale Synode van Amersfoort alsnog behoren gezonden te worden aan de Kerken van Oost Soemba/Savoe.

Aldus rapporteert de Commissie, benoemd door de Vergadering van de Kerken van Oost Soemba/Savoe op 29 Juni 1950 te Maoe Maroe.

De Commissie biedt dit rapport de Vergadering der Kerken van Oost Soemba/Savoe aan ter overweging.

De Commissie voornoemd:

Dr W. COREH,
Dr K. TANAHOMBA,
Goeroe D. RIHIBIHA,
Goeroe K. RETANG,
Goeroe L. KONDAMARA.

Rapporteurs: Dr K. TANAHOMBA,
Goeroe L. KONDAMARA.

Voor de vertaling:
S. J. PAUL GOOSSENS.

t, zoo zullen
kantteek-
sch tegen
len?"
kwam het
hij hen niet
et ontroerd.
goddelooze
an heiligen
urde af —
dag en alles

ouds, kort
an den berg
it zwakheid
en het volk
nedans om
hunnen God
e toorn des
h ontstoken,
evig, dat hij
t tegen de
verbrandie
t des legers
ot mij!" En
Levi; op 's
zijn zwaard
n poort tot
zijn broeder,
t volk vielen

den Heere
den en hun
de daarvoor
deren zegen
den mogen

sinzoon, aan
Israëls ge-
Baäl-Peor;
uri, uit den
en Midianie-
fozes en van
en te bren-
de tent der
en dat toen
tont uit het
pies in zijn
om sprak de
des vredes
het verbond
ij voor zijn
eef voor de

Teere meer,

beide zoons,
ie heiligheid
; hij weer-
atzegde hun
hen niet uit
; hij, die ge-
heden des
) voorhoofd
; de heilig-

In het jaar

a de Synode
ordt dat het
a beschouwd

sterrein de
t;
et zondings-
eten worden
voe, alvorens
zo mogelijk,
ba/Savoe de
zenden naar

Generale Sy-
gezonden te
ba/Savoe.

nd door de
ba/Savoe op

gadering der
verweging.

ad:

IBA.
IHA.
NG.
AMARA.

IBA.
AMARA.

heid des Heeren"; hij liet hen hun gang gaan, en be-
toonde zich daarin een ontrouwe wachter, een on-
waardige Hoogepriester, een mede-schuldige aan de
gruwelijke ontheiliging van den Naam des Heeren;
een, die zijn zoons meer eerde dan den Heere en daar-
om van den Heere licht geacht werd!

Dat lot zal ook het onze zijn, als wij, vaders onze
zoons, maar tegelijk ook tot priesters gezalfden, op-
dat wij zouden heilig houden wat de Heere geheiligd
heeft — als wij onze zoons meer zouden eeren dan
den Heere!

Nee, de vroomste vader kan zijn kinderen niet
bekeeren. Dat vraagt de Heere ook niet van ons!
Maar wel eischt hij van ons, dat wij in ons huis niet
zullen toelaten, dat onze kinderen met het heilige den
spot drijven; noch in hun houding, noch in hun taal,
noch in hun handelingen. Wee den vader, die niet
heiliglijk toorn, als een zoon het durft bestaan sma-
lend te spreken van het Woord des Heeren, van den
dienst des Heeren, van het gebed, van de Wet des
Heeren, van den Heere zelf.

En welk een voorrecht te weten, dat wij ijverend
voor de heiligheid des Heeren, in heiligen ernst, daar-
in tegelijk ook ijveren voor het waarachtig welzijn
onzer kinderen.

HUISMAN.

ZENDING EN EVANGELISATIE

Evangelisatiecongres onzer Kerken 1951

Het jaarlijksch congres van de Evangelisatie-commissies
onzer kerken zal, zoo de Heere wil, dit jaar worden ge-
houden te Leerdam op 6 en 7 Augustus a.s.

In tegenstelling met vorige jaren, toen het congres
drie dagen vorderde, zal het nu maar twee dagen duren.
Toch bieden deze beide dagen een zeer aantrekkelijk en
leerzaam programma.

Op Maandag wordt des middags de Jaarvergadering
gehouden, terwijl des avonds Prof. C. Veenhof hoopt te
refereren over het onderwerp: „De Leeuw heeft gebruld”
(Amos 3:8). Dinsdag heeft de bespreking over deze
inleiding plaats, en zal Dr L. J. Goris van Wezep refe-
reren over het onderwerp: „Ongestilde honger” (Amos
8:11 en 12). Hierna volgt bespreking.

Leerdam is de stad van het glas, en als bijzondere
attractie, hebben de Leerdamsche broeders weten te be-
rekenen, dat het congres in de glasfabriek zal worden ont-
vangen, waar demonstraties zullen worden gegeven van
de vervaardiging van het kunstglaswerk, waardoor Leer-
dam zich een wereldvermaardheid heeft verworven. Ook
vermeldt het programma een mooie wandeling langs de
Linge naar het historische Heukelum, aan allen welbe-
kend die „Fulco de Minstrel” hebben gelezen.

Het congres biedt dus, behalve de Jaarvergadering en
de leerzame referaten, ook de genoegens van een pret-
tigen vacantiereis.

De totale kosten van deelname, met inbegrip van maal-
tijden en logies, bedragen slechts vijf gulden. Men geve
zich tijdig op en gireere het bedrag aan br C. Ketel,
Kon. Emmalaan 22a, Leerdam, Giro 138829.

Het nijvere Leerdam verwacht terecht een groote op-
komst, en de broeders en zusters aldaar bejveren zich
om alle deelnemers(sters) gastvrij te ontvangen.

Voor eventuele verdere inlichtingen wende men zich
tot den secretaris van het Verband, H. Troothelde,
Soestd. weg 219 Zuid, Bilthoven.

Boekbespreking

„Psalmen Davids”, om te zingen en te
spelen. Huismuziek. Bewerkingen van
Cor Kee en Piet Kee. Uitg. Ars Nova,
Goes.

„Met dit bundeltje geestelijke volksliederen, psal-
men, gezet om te zingen en te spelen met allerlei
stemmen en instrumenten”, zoo schrijven vader en
zoon Kee in een voorwoord tot dit kleine maar rijke
boekje, „hopende wij een bijdrage te leveren tot de
bloei en beoefening van de huismuziek, speciaal die
in het Christelijk gezin, de school en het verenigings-
leven”.

Uitgaande van een tiental psalmwijken worden in
vogelvucht talrijke mogelijkheden getoond, om de
psalmen thuis te spelen en te zingen, bij orgel of piano,
met viool, fluit, blokfluit, meisjesstemmen, gemengde
stemmen. Voor degenen, die in den zangbundel „En
nu..... allemaal!” reeds kennis maakten met de bij-
dragen van de heeren Kee, is het een blijde verrassing
om te bemerken, dat hun arsenaal nog lang niet uit-
geput is. Met den moed der liefde worden de psalmen
hier teruggegeven in hun oude staat van — door
Calvin gewilde — volksliederen. Dat er liefde tot die
schoone psalmwijken bij organisten en kerkgangers
bestaat behoeft niet te verwonderen. Maar niet ieder
kan zich over de bezwaren heen zetten, die enkele aan
Worp geketende generaties hebben in te brengen tegen
een bewust loslaten van de lijzige, accoordmatige
psalmbehandeling.

De organisten Kee herkennen echter ten volle den
rijken melodische schat der oorspronkelijke Geneefse
psalmen, en geven den eenvoudigen harmoniumspeler
de gelegenheid om mede van dezen schat te gaan ge-
nieten. Daarbij leveren zij niet slechts een muzikale
prestatie (die er overigens niet mag), maar vooral
gaven zij een waardevolle bijdrage tot de beoefening
van huismuziek in onze Christelijke gezinnen.

Zij, die nog waarde hechten aan het gezond gezins-

leven, die de samenbindende kracht van het gezamen-
lijk musiceren kennen, en die de weldadige vertroos-
ting van het zingen en spelen der psalmen Davids on-
dervonden, zullen dit eenvoudige boekje spelen en
opnieuw spelen, en uitkijken naar volgende deeltjes.

De onderwijzer, die viool speelt, kan dit boekje in
zijn klas gebruiken. De jeugdvereniging, die haar
program wil opkluisen met enkele ongebruikelijke
(maar stichtelijke en oorspronkelijke) bijdragen, kan
hier terecht. Maar vooral het gezin, waarvan de één
klavier speelt, de ander blokfluit, of wellicht viool,
behoort ten volle te profiteren van wat als een ge-
lukkig product kan worden beschouwd van de typisch
Luthersche huismuziek-vreugde en de typische fran-
sche charme van Calvijn's psalmwijken.

D. W. L. MILO.

AAN EEN JONGEREN TIJDGENOOT, No. 46

BESTEL EN LEES

Amice,

Deze week maak ik het kort. Maar krachtig. Ik wou
je verzoeken: bestel, wat ik je niet cadeau geef; bestel
een boek, dat ik je noemen ga.

Sedert den goeden dag, waarop ons Studentencorps
zich laat vertegenwoordigen op de Bondsdagen van jonge-
lingen zoowel (zoo zeg ik het goed) als van meisjes, wor-
den zij in den kring van „jongere tijdgenooten” te gere-
der meegerkend met den trouwen nooit als zoodanig
erkenden leekbroeder of het evenmin geaccepteerde lee-
keusje. Ze spreken niet meer — zooals vroeger — van
„jonchelingen”; en naast dit negatieve komt het posi-
tieve: ze vinden 't goed, ook zelf jongelingen te zijn met
de jongelingen. En wat zoo mooi is: heb je pas gelezen
dat kleine driestarretje over de breedheid van de wel niet
„smalle”, maar toch wel „versmalde” gemeente? Welnu,
iets van die breedheid hebben onze studenten ook: ook
de M.V. kan in sympathie zich tot hen overtuigen, de
M.V. dan qualitate qua, want er is ook een vrouwelijke
student.

Nu dan, als onze studenten in jouw gezichtskring val-
len willen, laat hen dan daarin toe. Ik kreeg het verzoek
— langs een omweg — een stukje te schrijven over den
nieuwen Almanak van 1951 van het Studentencorps Fides
Quadrat Intellectus. De redacteur deed dat vroeger zelf
in zijn eigen rubriek. Dan beval hij altijd dat boek keurig
aan, zonder onderscheid te maken tusschen ouderen en
jongeren in de aanspraak: bestel en lees. Hij schijnt te
denken, dat dat vriendelijke advies niet in zo'n hevige
mate is opgevolgd, dat de studenten een enorme oploop
hebben mogen aandurven. Dat zal wel liggen aan den
afstand, die er altijd geweest is tusschen studenten-
maatschappij en andere maatschappijen. Misschien lag
het ook wel een beetje aan een mondjevol latijn soms in
een almanak en aan de waarneembaarheid van minister
Liefkinder, die voor wat varie en poëzie en studentenwijs-
heid niet te veel financiële mogelijkheden overlaat.

Maar dit jaar is het (afgezien van dien minister) an-
ders. Het is dezen keer een bijzondere almanak. Met we-
nig latijn en veel zakelijkheid, waarover straks. De
redacteur wil blijkbaar dat ik speciaal jou op dien alma-
nak wijz, en is niet bang, dat hij, door ons met z'n beiden
over dat boek te laten redekavelen, de anderen onder de
lezers uitsluit. Hij verbeedert zich, dat ook wel eens enkele
oudjes over je schouders heen kijken, als mijn briefjes aan
jou door je gelezen worden. Bovendien denkt hij, geloof
ik: als de ouders het toch betalen moeten, helpt een vraag
van hun zoon of dochter meer dan een krautstukje
van K. S.

Zooeven noemde ik den almanak 1951 zakelijk. Dat
komt vanwege dat proces, dat tot driemaal gevoerd is
over den naam van het Corps. Twee maal is het zoo af-
gelopen, als wij rechtvaardig achtten, de derde maal
ging het anders. Het fijne is nu, dat in dezen almanak
een breed stuk opgenomen is, een memorandum, betref-
fende den gang van zaken in de desbetreffende rechts-
procedure. Daarin is opgenomen een brede kritische be-
spreking van de overwegingen, die bij het laatste geding
voor het desbetreffende Hof hebben gegolden; en die voor
een deel een terugslag zijn op wat de advocaat van de
overzijde heeft aangevoerd. Uit dit uitstekend gedocu-
menteerde stuk kan men zien, dat onze studenten niet
„zoo maar” de bewering hebben aangedurfd, dat het vonnis
in derder instantie hun niet juist voorkwam te zijn. Wij
hebben er respect voor, dat het artikel zoo breed op de
dingen ingaat, en enkele aperte onjuistheden in de ge-
leverde betoogen aanwijst, onder aanvoering van de des-
betreffende gronden. Waar nu deze gronden voor een deel
ook een betekenis hebben, die buiten de engere procedure
om naam en goederen van het Corps omgaat, meen ik
dat de ouderen en de jongeren er goed aan zullen doen,
dien almanak te bestellen. Dat kan gebeuren bij den heer
W. Bax, Voorstraat 88, Kampen; gironummer 80120.

De almanak bevat voorts onderscheidene wetenswaar-
digheden. Voorop gaat een aantal gedenkdagen, die elk
jaar te „onderhouden” zijn; onder andere worden daar
vermeld de publiekmaking van de Acte van Afscheiding
van 1834, en de eerste kerk in dolantie (Kootwijk),
2 Febr. 1836. Ik zou den studenten willen aanbevelen ook
te vermelden den datum van 4 September: dat is de dag
waarop in 1944 de kerk van Bergschenhoek is geplaatst
buiten het verband van de Gereformeerde Kerken door de
daartoe onbevoegde en niet gerechtigde synode. Die datum
is weliswaar nooit vermeld, het besluit evenmin, in de
Acte van deze synode. Hetgeen hoogst merkwaardig, en
zeer verkeerd is; de scriba behoort immers aan te te-
kenen, hetgeen waardig is, aangetekend te zijn; dat is
zijn welomschreven taak, bij kerkenordening vastgelegd.
Maar de scriba van de synode van destijds heeft blijkbaar
die buiten-verband-plaatsing niet gerekend onder de din-
gen, die waardig zijn, opgetekend te worden. Waarom
niet? Schaamt men zich ervoor? Dan moet het des te
meer worden opgetekend, opdat hetgeen als een recht-
vaardige handeling is aangemerkt, ook worde erkend als

niet goed, een ding om zich over te schamen. Het was
een publieke daad, en de kerk van Bergschenhoek heeft
er een oorkonde van aangeboden aan onze Theologische
Hoogeschool. Het punt is van betekenis ook voor de
procedures; want als men door het geval dood te zwijgen
stilzwijgend erkent, dat men een fout gemaakt heeft, is
het óók een fout, te doen, en te pleiten, alsof die kerken,
die zich op tijd er voor schaamden, Bergschenhoek mede
uit te werpen, „iets nieuws” zijn. Men heeft het nog al
eens over samenspreking. Hoe zal men samenspreken,
als niet eens de Acte van publieke zaken (bij het mini-
sterie bekend te maken) eerlijk worden geschreven? Wie
niet eens de Acte eerlijk laten berichten, wat men toch
als van God geëischten handel heeft aangediend, die ver-
bergen iets, dat toch officiële kerkhistorie is. Die moe-
ten niet verlangen, dat er nog meer onttrokken wordt
aan de officiële geschiedbeschrijving, terwijl het toch
als zoodanig is aan te merken, met bevel, om zich daar-
aan te houden.

Verder bevat de almanak een artikel, dat ten onrechte
is aangemerkt als een der op den Schooldag 1950 aan-
gemerkte redevoeringen; maar dat toch wel den hoofd-
inhoud ervan weergeeft; ook dit artikel gaat over ons
Corps en zijn naam.

Enkele jaarverslagen, plus portretten van den senaat,
van den rector, van de twee zestigjarigen onder de pro-
fessoren — maar dan in alle huiseijheid — zijn tevens
opgenomen. Plus jaarverslag, en wat meer in zoo'n alma-
nak thuis hoort. Ook enkele Varia; maar die gaan na-
tuurlijk boven het petje van Adolphus Venator. Alleen
meen ik enkele goede gezichten te herkennen uit eenige
goede tekeningen.

De prijs is me onbekend; het voordeel van een recen-
sent (wat voel ik me vandaag). Maar met hulp van
vader en moeder of vrouw kom je over dat bruggetje
wel heen. Of anders — doe het boek aan „haar” cadeau.
Ze zal er blij mee wezen.

En nu, een besten groot, misschien wat studentikoois,
van je

ADOLPHUS VENATOR.

PERSSCHOUW

INTERNATIONALE PROTESTANTS- CHRISTELIJKE VREDESBEWEGING.

Onder dezen naam (Mouvement Chrétien pour la
Paix), Afdeling Nederland, heeft zich een nieuwe
beweging aangediend. Volgende circulaire wordt ver-
spreid:

„Als ge voor de vrede pleit,
Zo dient aan de gerechtigheid”.

Geachte Medechristenen,

Mogen we U even iets zeggen over onze Internatio-
nale Protestants-Christelijke Vredesbeweging? Dan
vragen we wel, dat U — ondanks Uw drukbezette tijd
— het volgende eens rustig en aandachtig leest.

De vrede is de van God gewilde toestand op aarde.
(Vraag: wat is „willen”? K. S.). Zo leerde reeds de
kerkvader Augustinus ruim vijftien eeuwen geleden
(pardon, die zei wat „willen” beteekent in bepaalde
verbanden, K. S.). En velen na hem hebben deze roep-
stem om vrede met klem herhaald. Had de Christelijke
Kerk door de eeuwen heen ernst gemaakt met dit god-
delijk vredesgebed — de oorlog zou een kwade kans
gemaakt hebben. (Zoo redeneerden de Dagernaamden-
schen ook, K. S.).

Het is de zware schuld der Christenheid, dat zij zich
haar vredesroeping veel te weinig bewust is geweest
(en hoe staat het met de overheid? K. S.). Een wereld,
waarin chaos en ellende, wantrouwen en angst hoogtij
viert, is er het gevolg van.

Wijzigingen Handboek 1951

(Om tijd en onnodige moeite te besparen, verzoekt
de Redactie berichtjes voor deze rubriek rechtstreeks
naar de administratie in Goes te zenden.)

- Blz. 16. HOUWERZIJL. Kerkdiensten gedurende zomer-
maanden om 9 en 2 uur. (38)
- Blz. 22. DROGEHAM. Het adres van de kerk van
Drogeham blijft voorlopig als voorheen. Da
H. J. Meijerink, Geref. pastorie, Drogeham. De
in het handboek vermelde vacature van deze
kerk zal voorlopig nog niet ingaan. (39)
- Blz. 33. MUSSEL. Deze gemeente is vacant. (40)
- Blz. 44. LISSELMUIDEN-GRAFHORST. Adres kerke-
raad: G. Post, Plasweg 20, Lissemluiden (41)
- Blz. 63. DIRKSHORN. Adres diaconie: G. Tams, Valk-
oog, gem. St. Maarten. (42)
- Blz. 66. AMSTERDAM—C. Kerkdiensten niet meer in
gebouw De Arend, doch in het Wijkgebouw der
N.H. Kerk, De Wittekade 59. (43)
- Blz. 66. AMSTERDAM—ZUID. De diensten te Bad-
hoevedorp worden gehouden om 10 en 5 uur. (44)
- Blz. 67. HAARLEM. Adres kerkeraad: C. J. Zemel,
Voorhelmstraat 14 rd; diaconie: C. J. Stahlie,
Ambachtstraat 5, Haarlem—N. (45)
- Blz. 70. CLASSISDEPUTATEN. Zondingsquaestor: J.
Eilander, Maasstraat 122, A'dam-Z. (46)
- Blz. 71. ABLASSERDAM. Adres diaconie: Jac. Visser,
Kerkstraat 56. (47)
- Blz. 71. DORDRECHT. Kashouder: G. Visser, Nassau-
weg 41a. Post. 511157. (48)
- Blz. 74. ALPHEN AAN DE RIJN. Adres kerkeraad:
S. J. Koning, Conradstraat 33. Tel. 2228. (49)
- Blz. 78. 'S-GRAVENHAGE-LOOSDUINEN. Adres dia-
conie: P. v. Milligen, Driebergenstraat 191,
Den Haag. (50)
- Blz. 121. Aanvullen: Kampen: Contactadres: M. Ten-
nekes, Groenestraat 106. (51)